

Andreas Luszcak, Robert Singer

BONUS

+240 stran
vzorových řešení
cvičení v PDF

Microsoft® Dynamics NAV

Výukový kurz

Naučte se to,
co skutečně
potřebujete

Výuka od úplných
základů

Obsahuje cvičení
a ukázky z praxe

 **C PRESS**

Microsoft®

Andreas Luszczak, Robert Singer

Microsoft Dynamics NAV

Výukový kurz

Computer Press, a. s.
Brno
2011

Microsoft Dynamics NAV

Výukový kurz

Andreas Luszczak, Robert Singer

Computer Press, a. s., 2011. Vydání první.

Překlad: David Čepička

Jazyková korektura: Alena Láníčková

Sazba: Kateřina Kiszková

Rejstřík: Kateřina Kiszková

Obálka: Martin Sodomka

Komentář na zadní straně obálky: Libor Pácl

Technická spolupráce: Jiří Matoušek

Odpovědný redaktor: Libor Pácl

Technický redaktor: Jiří Matoušek

Produkce: Petr Baláš

Authorized translation from German language edition Microsoft Dynamics NAV 2009 Grundlagen.

Original copyright: © Microsoft Press Deutschland, 2009.

Translation: © Computer Press, a.s., 2011.

Autorizovaný překlad z originálního německého vydání Microsoft Dynamics NAV 2009 Grundlagen.

Originální copyright: © Microsoft Press Deutschland, 2009.

Překlad: © Computer Press, a.s., 2011.

Computer Press, a. s.,

Holandská 3, 639 00 Brno

Objednávky knih:

<http://knihy.cpress.cz>

distribuce@cpress.cz

tel.: 800 555 513

ISBN 978-80-251-2851-0

Prodejní kód: K1769

Vydalo nakladatelství Computer Press, a. s., jako svou 4024. publikaci.

© Computer Press, a. s. Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě či jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

Obsah

Předmluva	17
Stručný úvod	17
Cílová skupina	18
Cvičení a řešení	18
Poděkování	19
Zpětná vazba od čtenářů	19
Errata	19

KAPITOLA 1

Úvod do programu Microsoft Dynamics NAV21

Co je Microsoft Dynamics NAV	23
Základy ERP (Enterprise Resource Planning)	23
Stavba a funkce programu Dynamics NAV	24
Technologie a architektura systému	25
Struktura dat a princip dokládání	27
Integrace dalšími produkty Microsoftu	28
Microsoft Dynamics NAV 2009 – používání rolí a další novinky	29
Implementace programu Microsoft Dynamics NAV	30

KAPITOLA 2

Základy ovládání31

Vlastnosti klientů a přístup do systému	31
Typy klientů	32
Přihlášení uživatele	33
Klient na míru rolím	33
Základy rozhraní na míru rolím	33
Možnosti navigace a struktura klienta	34
Ovládání systému	41
Možnosti nápovědy	52
Procvičování práce v klientovi na míru rolím	53

Používání nových funkcí pro sestavy	54
Základní představa týkající se vytváření sestav a jejich výstupu	55
Okno požadavků a výstup na tiskárnu	55
Dávkové zpracování.....	58
Procvičování nových funkcí pro práci se sestavami	58
Konfigurace klienta na míru rolím	58
Vytvoření koncepce pro konfiguraci.....	59
Modelový postup implementace.....	61
Úprava navigačního podokna	62
Úprava stránek.....	64
Procvičování konfigurace klienta na míru rolím	67
Klasický klient.....	67
Základní charakteristika klasického klienta	67
Rozdíly v ovládání klasického klienta oproti klientovi na míru rolím	69
Procvičování práce v klasickém klientovi	74

KAPITOLA 3

Instalace systému a výchozích dat77

Systém oprávnění a vytváření uživatelských účtů.....	78
Ověřování	79
Role zabezpečení	80
Další operace týkající se správy.....	84
Profily uživatelů.....	84
Procvičování práce k tématu vytváření nových uživatelských účtů	86
Organizační struktury.....	88
Rozdělení systému do vrstev	88
Správa databáze.....	89
Správa společností	90
Centra odpovědnosti	91
Přiřazování lokace.....	91
Procvičování práce k tématu organizační struktura firmy.....	92
Konfigurace společnosti	92
Číselné řady.....	93
Měny.....	97
Účetní období	98
Další možnosti konfigurace.....	100
Základní soubory dat	101
Seznam zboží	101
Další soubory dat	105
Hlavní šablony.....	105
Procvičování správy souborů dat.....	107
Nástroje pro nastavení systému.....	108
Kontrolní seznam nastavení.....	108
Microsoft Dynamics Sure Step a Rapid Implementation Methodology.....	109

KAPITOLA 4

Nákup 111

Základní přehled.....	111
Způsob nakupování v aplikaci Dynamics NAV.....	111
Hlavní operace týkající se nákupu	113
Správa dodavatelů	114
Seznam dodavatelů	114
Nastavení plateb	118
Integrace financí	120
Procvičování práce k tématu správy dodavatelů	121
Zboží pro nákup, ceny a slevy.....	122
Seznam zboží	122
Nákupní ceny a slevy	125
Procvičování práce k tématu nákupu zboží, cen a slev	129
Sešit požadavků	129
Správa sešitů požadavků.....	130
Procvičování práce k tématu sešitu požadavků.....	134
Nákupní poptávky a objednávky.....	134
Struktura nákupních dokladů	134
Nákupní poptávka.....	136
Nákupní objednávky	137
Nákupní hromadné objednávky	145
Procvičování práce k tématu nákupních objednávek	146
Dodávka zboží a doručování faktur	146
Doručení dodacího listu	146
Doručování faktur.....	151
Zpracování faktur a kombinování dodávek při nákupu.....	154
Procvičování práce k tématu účtování nákupních dokladů	156
Objednávky nákupní vratky a nákupní dobropisy	157
Dobropis bez vrácení zboží.....	157
Dobropis s vrácením zboží.....	159
Procvičování práce k tématu nákupních dobropisů	161

KAPITOLA 5

Odbýt..... 163

Základní přehled.....	163
Realizace odbytu v aplikaci Dynamics NAV.....	163
Hlavní operace týkající se odbytu	165
Správa zákazníků	166
Seznam zákazníků	166
Kontakty.....	169
Procvičování práce k tématu správy zákazníků	172

Zboží pro prodej, ceny a slevy	172
Seznam zboží	172
Prodejní ceny a slevy	173
Procvičování práce k tématu prodeje zboží, cen a slev	179
Prodejní objednávky a nabídky	179
Prodejní nabídky	180
Prodejní objednávky	182
Procvičování práce k tématu prodejních nabídek a objednávek	188
Dodávka zboží prodejní faktury	189
Dodací list	189
Fakturace	193
Zpracování faktur a kombinovaných dodávek při prodeji	195
Procvičování práce k tématu účtování prodejních dokladů	198
Objednávky prodejní vratky a prodejní dobropisy	199
Objednávky prodejní vratky	199
Prodejní dobropisy	202
Procvičování práce k tématu objednávek prodejních vratek	202
Přímé dodávky	202
Základy práce s přímými dodávkami	202
Procvičování práce k tématu přímé dodávky	204

KAPITOLA 6

Správa skladu205

Základní přehled	205
Sklad v programu Dynamics NAV	206
Hlavní operace týkající se správy skladu	207
Nastavení skladu a logistiky	208
Nastavení skladu	208
Lokace, zóny, přihrádky	209
Procvičování práce k tématu správa skladu	219
Kontrola stavu skladu	220
Analýza zásob	220
Úprava stavu zásob	221
Transfery	223
Deníky skladu	223
Rezervace	224
Procvičování práce k tématu kontroly stavu zásob	225
Příjem zboží a zaskladnění	226
Základní přehled	226
Možné varianty postupu	226
Přeložení	231
Procvičování práce k tématu procesu příjmu zboží	232

Vnitřní procesy probíhající ve skladu	232
Transfery mezi přihrádkami	232
Vnitřní zaskladnění a vyskladnění	234
Transfery mezi lokacemi	234
Procvičování práce k tématu vnitřních procesů probíhajících ve skladu	238
Dodávka ze skladu a vyskladnění	239
Základní přehled	239
Možné varianty postupu	239
Procvičování práce k tématu procesu dodávky ze skladu	242
Sledování zboží	242
Nastavení funkce sledování zboží	242
Nákupní objednávka se sledováním zboží	245
Provádění transakcí se sledováním zboží	245
Trasování zboží	246

KAPITOLA 7

Výroba 249

Základní přehled	249
Výrobní procesy	250
Hlavní úkoly výroby	251
Pojetí	251
Přehled odbavení výroby v programu Dynamics NAV	252
Nastavení výroby	254
Výrobní kusovníky a přehled zboží	255
Výrobní kusovníky	255
Procvičování práce k tématu kusovníků	260
Karta zboží	261
Výrobní kapacity a TNG postupy	262
Výrobní kapacity	262
Procvičování práce k tématu výrobních kapacit	270
TNG postupy	270
Procvičování práce k tématu TNG postup	275
Výrobní zakázky	276
Ruční výrobní zakázky	277
Změny ve výrobních zakázkách	279
Sestavy	280
Kontrola nákladů u výrobních zakázek	281
Zpracování výrobních zakázek	283
Procvičování práce k tématu zpracování výrobních zakázek	289
Subdodávka	290
Řízení výroby	292
Kontrola požadavků na kapacitu a zatížení	292
Nové nastavení termínu pro výrobní zakázky	293

KAPITOLA 8

Plánování výroby.....295

Základní přehled.....	295
Výrobní procesy	296
Pohled na plánování výroby v aplikaci Dynamics NAV	301
Ruční plánování výroby.....	304
Základní přehled	304
Výrobní zakázky z prodejních objednávek	304
Výrobní zakázky z plánování objednávek	307
Výpočet plánu MRP a výpočet plánu MPS.....	310
Prognózy prodeje	310
Vytvoření návrhu plánu	312
Sestavy	322
Procvičování práce k tématu výpočtu plánu MPS a výpočtu plánu MRP.....	322

KAPITOLA 9

Správa financí325

Základní přehled.....	325
Správa financí v aplikaci Dynamics NAV	326
Hlavní úlohy správy financí	326
Základní data a konfigurace	327
Správa majetkových účtů	327
Bankovní účty.....	331
Dimenze	332
Další nastavení.....	335
Procvičování práce k tématu hlavních dat a konfigurace	335
Nastavení integrace.....	336
Účto skupiny.....	336
Obecné účtování.....	338
Nastavení daní	340
Procvičování práce k tématu nastavení integrace	341
Účtování ve správě financí	342
Struktura a nastavení finančních deníků	342
Obecné účtování majetkových účtů	343
Účtování faktur	348
Platby a vyrovnání položek	350
Účtování storna a opravné zápisy.....	354
Procvičování práce k tématu účtování dokladů	355
Ocenění a adjustace zásob.....	356
Výpočet pořizovací ceny	356
Adjustace zásob	360
Procvičování práce k tématu ocenění zásob.....	363

Rejstřík365



PŘÍLOHA NA WEBU: KLASICKÝ KLIENT

Vzorová řešení v prostředí klasického klienta 1

Řešení cvičení uvedených v kapitole 3:

Instalace systému a výchozích dat 3

Cvičení 3.4: Vytvoření nového uživatelského účtu 4

Cvičení 3.5: Uživatelské profily 4

Cvičení 3.6: Rozdělení do vrstev 6

Cvičení 3.7: Vytvoření šablony 6

Cvičení 3.8: Vytvoření nového zboží 7

Řešení cvičení uvedených v kapitole 4:

Nákup 9

Cvičení 4.1: Platební podmínky 10

Cvičení 4.2: Vytvoření nového dodavatele 10

Cvičení 4.3: Účto skupina dodavatele 11

Cvičení 4.4: Přehled zboží 12

Cvičení 4.5: Nákupní cena 13

Cvičení 4.6: Fakturační sleva 14

Cvičení 4.7: Nastavení plánování 15

Cvičení 4.8: Sešit požadavků 16

Cvičení 4.9: Objednávka 18

Cvičení 4.10: Tisk objednávky 19

Cvičení 4.11: Dílčí dodávky 19

Cvičení 4.12: Dotaz na dodací list 21

Cvičení 4.13: Doručení faktury 22

Cvičení 4.14: Dotaz na fakturu 24

Cvičení 4.15: Dodávka s fakturací 25

Cvičení 4.16: Zpracování faktury 25

Cvičení 4.17: Dobropis s vrácením zboží 26

Řešení cvičení uvedených v kapitole 5:

Odbyt 29

Cvičení 5.1: Vytvoření nového zákazníka 30

Cvičení 5.2: Prodej za hotové 31

Cvičení 5.3: Správa kontaktů 32

Cvičení 5.4: Seznam prodejních cen 33

Cvičení 5.5: Přehled zboží a skupina slev zboží 34

Cvičení 5.6: Nabídka pro kontakt	35
Cvičení 5.7: Vytvoření nového zdroje	36
Cvičení 5.8: Prodejní objednávka s odlišnou adresou dodání.....	37
Cvičení 5.9: Tisk potvrzení objednávky.....	38
Cvičení 5.10: Hromadná objednávka.....	39
Cvičení 5.11: Dílčí dodávky.....	40
Cvičení 5.12: Dotaz na dodací list	41
Cvičení 5.13: Prodejní faktura.....	42
Cvičení 5.14: Dodávka s fakturou.....	43
Cvičení 5.15: Prodej za hotové ve zpracování faktur	43
Cvičení 5.16: Objednávka obchodní vratky a výměna	44
Cvičení 5.17: Přímá dodávka.....	45

Řešení cvičení uvedených v kapitole 6:

Správa skladu47

Cvičení 6.1: Konfigurace lokace	48
Cvičení 6.2: Konfigurace zón	48
Cvičení 6.3: Konfigurace přihrádek	49
Cvičení 6.4: Úprava zásob pomocí deníku zboží	52
Cvičení 6.5: Provedení inventury	54
Cvičení 6.6: Nákup se zaskladněním přes nákupní objednávku	55
Cvičení 6.7: Nákup s příjmem zboží a zaskladněním	56
Cvičení 6.8: Vytvoření transferu.....	57
Cvičení 6.9: Provedení transferu mezi lokacemi.....	57
Cvičení 6.10: Prodej s vyskladněním z dokladu o prodeji	58
Cvičení 6.11: Prodej s dodávkou ze skladu a vyskladněním	59

Řešení cvičení uvedených v kapitole 7:

Výroba61

Cvičení 7.1: Vytváření kusovníků.....	62
Cvičení 7.2: Testování výrobních kusovníků.....	64
Cvičení 7.3: Výpočet pořizovací ceny	65
Cvičení 7.4: Vytvoření kalendáře dílny	65
Cvičení 7.5: Výpočet výrobních kapacit.....	66
Cvičení 7.6: Vytvoření TNG postupů	67
Cvičení 7.7: Zadání nákladů na kapacitu	68
Cvičení 7.8: Ruční účtování	69
Cvičení 7.9: Automatické účtování.....	71
Cvičení 7.10: Plánování požadavků na suroviny	73

Řešení cvičení uvedených v kapitole 8:**Plánování výroby75**

Cvičení 8.1: Vytvoření výrobní prognózy 76

Cvičení 8.2: Spuštění výpočtu plánu MPS a výpočtu plánu MRP 77

Řešení cvičení uvedených v kapitole 9:**Správa financí81**

Cvičení 9.1: Vytvoření nového majetkového účtu..... 82

Cvičení 9.2: Vytvoření nového bankovního účtu..... 83

Cvičení 9.3: Konfigurace dimenzí 84

Cvičení 9.4: Analýza nastavení účtování..... 86

Cvičení 9.5: Nastavení listu sešitu 90

Cvičení 9.6: Obecné účtování majetkových účtů..... 91

Cvičení 9.7 – Příjem faktury do deníku 93

Cvičení 9.8: Účtování platby 94

Cvičení 9.9: Adjustace pořizovací ceny..... 95

Cvičení 9.10 – Účtování nákladů na zboží 98



PŘÍLOHA NA WEBU: KLIENT NA MÍRU ROLÍM

Vzorová řešení v prostředí klienta na míru rolím 1

Řešení cvičení uvedených v kapitole 2:

Základy ovládání 3

Cvičení 2.1: Přihlášení do systému a prvky okna v klientovi na míru rolím	4
Cvičení 2.2: Navigace.....	5
Cvičení 2.3: Centrum rolí.....	6
Cvičení 2.4: Položky na seznamu	8
Cvičení 2.5: Stránky pro zadávání údajů.....	8
Cvičení 2.6: Filtrování a třídění.....	10
Cvičení 2.7: Kopírování a export do Excelu	13
Cvičení 2.8: Vytvoření sestavy	14
Cvičení 2.9: Konfigurace navigačního podokna.....	15
Cvičení 2.10: Konfigurace stránek.....	17
Cvičení 2.11: Přihlášení do systému a prvky okna v klientovi na míru rolím	21
Cvičení 2.12: Navigace	22
Cvičení 2.13 Nabídka Zástupci.....	24
Cvičení 2.14: Okna s kartami.....	25
Cvičení 2.15: Okna s přehledy	26
Cvičení 2.16: Filtrování a třídění	27
Cvičení 2.17: Kopírování a export do Excelu	29
Cvičení 2.18: Vytvoření sestavy.....	30

Řešení cvičení uvedených v kapitole 3:

Instalace systému a výchozích dat 33

Cvičení 3.1: Správa uživatelů	34
Cvičení 3.2: Role zabezpečení	36
Cvičení 3.3: Přiřazení rolí	37
Cvičení 3.4: Vytvoření nového uživatelského účtu.....	39
Cvičení 3.5: Uživatelské profily	40
Cvičení 3.6: Rozdělení do vrstev	41
Cvičení 3.7: Vytvoření šablony	42
Cvičení 3.8: Vytvoření nového zboží.....	42

Řešení cvičení uvedených v kapitole 4:**Nákup45**

Cvičení 4.1: Platební podmínky	46
Cvičení 4.2: Vytvoření nového dodavatele	46
Cvičení 4.3: Účto skupina dodavatele	48
Cvičení 4.4: Přehled zboží.....	48
Cvičení 4.5: Nákupní cena	50
Cvičení 4.6: Fakturační sleva.....	51
Cvičení 4.7: Nastavení plánování	52
Cvičení 4.8: Sešit požadavků	53
Cvičení 4.9: Objednávka.....	55
Cvičení 4.10: Tisk objednávky	56
Cvičení 4.11: Dílčí dodávky	57
Cvičení 4.12: Dotaz na dodací list	59
Cvičení 4.13: Doručení faktury.....	60
Cvičení 4.14: Dotaz na fakturu.....	62
Cvičení 4.15: Dodávka s fakturací	63
Cvičení 4.16: Zpracování faktury.....	63
Cvičení 4.17: Dobropis s vrácením zboží.....	64

Řešení cvičení uvedených v kapitole 5:**Odbyt.....67**

Cvičení 5.1: Vytvoření nového zákazníka.....	68
Cvičení 5.2: Prodej za hotové	69
Cvičení 5.3: Správa kontaktů	70
Cvičení 5.4: Seznam prodejních cen.....	71
Cvičení 5.5: Přehled zboží a skupina slev zboží.....	72
Cvičení 5.6: Nabídka pro kontakt.....	73
Cvičení 5.7: Vytvoření nového zdroje.....	75
Cvičení 5.8: Prodejní objednávka s odlišnou adresou dodání	76
Cvičení 5.9: Tisk potvrzení objednávky	77
Cvičení 5.10: Hromadná objednávka	78
Cvičení 5.11: Dílčí dodávky	79
Cvičení 5.12: Dotaz na dodací list	80
Cvičení 5.13: Prodejní faktura	81
Cvičení 5.14: Dodávka s fakturou.....	82
Cvičení 5.15: Prodej za hotové ve zpracování faktur	83
Cvičení 5.16: Objednávka obchodní vratky a výměna	83
Cvičení 5.17: Přímá dodávka	85

Řešení cvičení uvedených v kapitole 6:

Správa skladu87

Cvičení 6.1: Konfigurace lokace	88
Cvičení 6.2: Konfigurace zón	89
Cvičení 6.3: Konfigurace přihrádek	90
Cvičení 6.4: Úprava zásob pomocí deníku zboží	93
Cvičení 6.5: Provedení inventury	95
Cvičení 6.6: Nákup se zaskladněním přes nákupní objednávku	96
Cvičení 6.7: Nákup s příjmem zboží a zaskladněním	97
Cvičení 6.8: Vytvoření transferu	98
Cvičení 6.9: Provedení transferu mezi lokacemi	99
Cvičení 6.10: Prodej s vyskladněním z dokladu o prodeji	100
Cvičení 6.11: Prodej s dodávkou ze skladu a vyskladněním	100

Řešení cvičení uvedených v kapitole 7:

Výroba103

Cvičení 7.1: Vytváření kusovníků	104
Cvičení 7.2: Testování výrobních kusovníků	107
Cvičení 7.3: Výpočet pořizovací ceny	107
Cvičení 7.4: Vytvoření kalendáře dílny	108
Cvičení 7.5: Výpočet výrobních kapacit	108
Cvičení 7.6: Vytvoření TNG postupů	109
Cvičení 7.7: Zadání nákladů na kapacitu	111
Cvičení 7.8: Ruční účtování	111
Cvičení 7.9: Automatické účtování	114
Cvičení 7.10: Plánování požadavků na suroviny	116

Řešení cvičení uvedených v kapitole 8:

Plánování výroby117

Cvičení 8.1: Vytvoření výrobní prognózy	118
Cvičení 8.2: Spuštění výpočtu plánu MPS a výpočtu plánu MRP	119

Řešení cvičení uvedených v kapitole 9:**Správa financí 123**

Cvičení 9.1: Vytvoření nového majetkového účtu.....	124
Cvičení 9.2: Vytvoření nového bankovního účtu.....	125
Cvičení 9.3: Konfigurace dimenzí	127
Cvičení 9.4: Analýza nastavení účtování	129
Cvičení 9.5: Nastavení listu sešitu	133
Cvičení 9.6: Obecné účtování majetkových účtů.....	134
Cvičení 9.7: Příjem faktury do deníku.....	136
Cvičení 9.8: Účtování platby	138
Cvičení 9.9: Adjustace pořizovací ceny.....	139
Cvičení 9.10: Účtování nákladů na zboží.....	142

Předmluva

Informační systémy ERP, používané jako komplexní řešení určené pro firmy, poskytují při podnikání kompletní podporu pro všechny obchodní operace a dokáží dát dohromady všechna data, která se týkají vlastního obchodování. I firma Microsoft představila na poli flexibilních řešení pro firmy svoji vlastní produktovou řadu Microsoft Dynamics, jejíž předností je snadná ovladatelnost, a dále i rychlé a cenově výhodné nasazení.

Microsoft Dynamics NAV 2009 představuje další významný krok pro podporu maximálně efektivní a produktivní práce – mimo změn, které jdou z technického pohledu až možná příliš do hloubky, nabízí Dynamics NAV 2009 další novinku, a to změnu v konceptu rolí, jenž je nyní optimalizován a zároveň se omezuje vzhledem pracovní plochy pouze na potřeby příslušného uživatele. U klienta na míru rolím se dají okna a panely nabídek konfigurovat nejen na úrovni jednotlivých uživatelů, ale i na úrovni rolí uživatelů. Centrum rolí, které představuje jakousi domovskou stránku týkající se nastavení rolí, umožňuje uživateli získat rychlý přehled týkající se všech důležitých funkcí a dat, které jsou pro jeho práci potřeba.

V této knize najdete skutečně velmi podrobný a praktický úvod a návod pro práci v systému Microsoft Dynamics NAV 2009. Vycházíme zde sice z klienta na míru rolím, nicméně takřka všechny text můžete použít i pro vyřízení obchodních procesů v jednotlivých oblastech i pro práci v klasickém klientovi.

Stručný úvod

Krátce a výstižně – takové by mohlo být motto, kterým jsme se řídili při psaní této knihy. Díky koncentraci na hlavní témata budete moci získat za krátkou dobu všechny potřebné vědomosti a dovednosti, jež budete potřebovat při práci v prostředí Microsoft Dynamics NAV 2009.

Rozsah operací týkající se obchodu je skutečně poměrně velký, protože sahá od nákupu materiálu přes výrobu zboží až po jeho prodej. Takto velké množství je možné popsat jen za podmínky, že nedeme podrobně popisovat všechny možnosti v každém příslušném odvětví, ale zaměříme se pouze na zpracování hlavních bodů, které vysvětlíme pomocí podrobných návodů. Získané znalosti pak prakticky využijete při vypracovávání jednotlivých cvičení. Věříme, že řada poznámek a vysvětlivek týkajících se dalších funkcí, popřípadě dalších možností uspokojí i pokročilejší uživatele.

Výše uvedeným představám je plně uzpůsobena i struktura této knihy, co se týče obsahu. V kapitolách 1–3 najdete naprosté základy, které vysvětlují práci s klientem na míru rolím i s klasickým klientem, a samozřejmě nelze ani opominout části věnované instalaci systému. V kapitolách 4–9 se pak vysvětlují záležitosti okolo obchodování jako takového, přičemž se rozebírají oblasti *pořizování materiálu*, *prodej*, *skladování*, *a logistika*, *výroba*, *plánování výroby* a *finanční management*. V klientovi na míru rolím, na němž jsou v podstatě všechny obrázky a náčrtý v knize založeny, se

pak všechny výše zmíněné oblasti zpracovávají z hlediska různých rolí. O možnostech výběru rolí se bude hovořit na začátku každé příslušné kapitoly.

Klient na míru rolím obsahuje velmi pestrou paletu různých možností nastavení. Slušný kompromis představuje standardní zobrazení, ovšem to zřejmě nebude pro vaše potřeby to optimální. Popis úprav, jež je možné provést, najdete v kapitole 2. A velmi vám doporučujeme těchto možností využít! Okno v programu Dynamics NAV 2009 pak ovšem nikdy nebude vypadat tak jako na obrázcích. Pokud pak prvky potřebné pro práci nebudete moci najít, můžete si je úpravou nastavení velmi snadno zobrazit – a to přesně tak, jak potřebujete.

Cílem této knihy není jen seznámení se s prací v programu Dynamics NAV, ale také, a možná zejména, porozumění pozadí a souvislostem ukrývajícím se pod zobrazením jednotlivých obchodních procesů v programu Dynamics NAV.

Instalaci a správu systému na jedné straně a vývojem dalších modulů programu se v této knize nezabýváme. Podrobnější informace k těmto tématům a k dalším podrobnostem používání tohoto programu najdete v příslušných kurzech MOC.

Cílová skupina

Tato kniha je určena všem těm, kdo chtějí používat program Microsoft Dynamics NAV 2009, popřípadě se s ním seznámit. Mimo uživatelů, kteří s programem Dynamics NAV nemají vůbec žádné zkušenosti, je vhodná i pro ty, kdo přecházejí na tento program z jeho starších verzí, a které tedy verze Dynamics NAV 2009 zajímá. Dá se říci, že tato kniha je určena zejména pro tyto skupiny uživatelů:

- ◆ Uživatelé z praxe a ti, kdo právě nastupují do zaměstnání
- ◆ Studenti a učitelé při přednáškách týkajících se výuky integrovaných firemních řešení
- ◆ Konzultanti a lektori, kteří potřebují získat pevné základy práce s programem
- ◆ Správci sítí a vývojáři, kteří se chtějí s touto aplikací seznámit

Všechny obrázky a cvičení uvedené v této knize vychází z ukázkového systému CRONUS CZ s.r.o., který je součástí programu Dynamics NAV a v němž je možné přistupovat ke všem funkcím. Tento systém lze nainstalovat na místní počítač, nicméně lze s ním pracovat i při používání centrální instalace.

Cvičení a řešení

Cvičení patří mezi takřka nepostradatelné prostředky znatelně urychlující proces učení systémových funkcí a poznávání vzájemných souvislostí jednotlivých prvků programu. Všechny úkoly pracují s ukázkovým systémem CRONUS CZ s.r.o., který je nainstalovaný na místním počítači a v němž máte oprávnění administrátora.

Pokud pracujete s výše uvedeným systémem nainstalovaným centrálně, pak si změňte parametry pro ručně zadávaná pole pro klíče, například tak, že k jejich názvům přidáte iniciály svého jména a příjmení. Tak například z kódu pro stav platby – 60T(14T-3) vytvořte pro uživatele s iniciálami JB kód JB-60T(14T-3), aby i jiný uživatel při procvičování mohl na stejném systému pracovat, aniž by nějakým způsobem omezoval vaši práci.

Když odhlédneme od cvičení, která se zaměřují prakticky výlučně pouze na práci s klientem na míru rolím nebo na klasickém klientovi, je možné zbylá cvičení provádět v obou typech klientů.



Vzorová řešení cvičení je možné stáhnout z Internetu, a to jak pro klienta na míru rolím, tak i pro klasického klienta. Vzorová řešení získáte na adrese <http://knihy.cpress.cz/K1769> po klepnutí na odkaz Soubory ke stažení.

Vzorová řešení slouží pro kontrolu, popřípadě jako návod pro řešení zadaných úkolů.

Doufáme, že v případném provádění úprav těchto cvičení a popřípadě v experimentování s nimi najdete zalíbení. Ostatně nejlépe se člověk stejně učí děláním, a pokud si výsledky z vašich experimentů účinně spojíte se znalostmi nabytými v této knize, pak vám v úspěšném používání programu nestojí v cestě vůbec nic.

Poděkování

Tato kniha by nevznikla, kdyby nikdo nedal podnět k jejímu vzniku. Přesněji řečeno tato kniha vznikla díky Thomasi Braun-Wieshollerovi a Thomasi Pohlmannovi z nakladatelství Microsoft Press. Proto patří nejen jim, ale i odbornému lektorovi Georgu Weihererovi náš velký dík za jejich trvalou podporu.

Poděkovat chceme i Hubertu Grossingerovi, který nám svými profesionálními znalostmi účetnictví poskytl velmi cennou a důkladnou podporu.

Poděkovat musíme ale i svým rodinám – Soni, Felixovi a Karolíně na straně jedné, a Klaudii, Filipovi a Lukášovi na straně druhé. Poslední měsíce určitě pro ně nebyly nijak jednoduché, a proto jim děkujeme za jejich trpělivost!

Andreas Luszczak a Robert Singer, v květnu 2009

Zpětná vazba od čtenářů

Nakladatelství a vydavatelství Computer Press, které pro vás tuto knihu přeložilo, stojí o zpětnou vazbu a bude na vaše podněty a dotazy reagovat. Můžete se obrátit na následující adresu:

redakce PC literatury

Computer Press

Spielberk Office Centre

Holandská 3

639 00 Brno

nebo

sefredaktor.pc@cpress.cz

Errata

Přestože jsme udělali maximum pro to, abychom zajistili přesnost a správnost obsahu, chybám se úplně vyhnout nelze. Pokud v některé z našich knih najdete chybu, budeme rádi, pokud nám ji nahlásíte. Ostatní uživatelé tak můžete ušetřit frustrace a pomoci nám zlepšit následující vydání této knihy.

Veškerá existující errata zobrazíte na adrese <http://knihy.cpress.cz/K1769> po klepnutí na odkaz Soubory ke stažení.

KAPITOLA 1

Úvod do programu Microsoft Dynamics NAV

Výhoda integrovaných firemních řešení, která se označují také výrazem řešení ERP (zkratka ERP pochází ze slov Enterprise Resource Planning – plánování firemních prostředků), spočívá v tom, že se podporují obchodní procesy přes hranice jednotlivých oddělení pomocí důkladné podpory všech oblastí firmy. Tím se značně zvyšuje produktivita i efektivita firmy, jelikož spojením dat ze všech oblastí lze navázat velmi úzkou spolupráci všech spolupracovníků. Tak například pracovník odbytu může velmi snadno zjistit, jaká je dostupnost nějakého určitého zboží na skladu, a stanovit možný termín expedice a zároveň třeba prověřit bonitu klienta.

Bohužel i přes tyto naprosto jasné výhody řešení ERP se dosti často tyto možnosti nevyužívají. Příčina je v problémech s implementací a správou projektu, jelikož třeba často chybí potřebné základní údaje, jako je třeba odměna zákazníkovi nebo výše provize, a proto se musí ještě stále zjišťovat ručně v průběhu evidence objednávky, a to i přes riziko vzniku chyb. Dosti nebezpečné jsou i neúplné či neimplementované procesní kroky, které mohou ohrozit úspěch celého projektu, například když se stav skladu zjišťuje se zpožděním. To ve výsledku poskytne chybné informace o dostupnosti zboží k prodeji.

Podobné problémy často vznikají kvůli nedostatečnému nasazení řešení ERP, což dokládá řada studií. Příčinou je minimální přijatelnost, vysoká složitost a jejich omezené rozšíření ve firmě. Abychom mohli těmto problémům spěšně čelit, kladl se při vývoji Microsoft Dynamics NAV neustále důraz na to, aby měli spolupracovníci ve firmě k dispozici nástroj, jenž by se dal používat produktivně a efektivně.

Microsoft Dynamics NAV má tedy následující výhody:

- ♦ Vysoká míra přijetí díky jednoduchému ovládání a důvěrně známým grafickým rozhraním omezeným pouze na příslušnou roli uživatele
- ♦ Snadná konfigurovatelnost uživatelského rozhraní a logika zpracování, která umožňuje velmi jednoduše zobrazit průběhy prací a obchodní procesy
- ♦ Vysoká míra rozšíření ve firmách díky rozličným možnostem přístupu, a to jako klienta na počítači, v podobě mobilní aplikace a online portálu

Tato kapitola ukazuje základní principy programu Microsoft Dynamics NAV, přičemž uvádí přehled funkcí a použitých technologií. Vychází přitom ze základních představ systémů ERP. Kromě principu rolí a novinek, které se v Dynamics NAV 2009 objevují, se v hrubých rysech popisuje i obchodní model pro implementaci programu Dynamics NAV ve firmách a při podnikání.

Pokud bychom měli představit všechny možnosti a funkce programu Microsoft Dynamics NAV, pak by nám určitě k tomu nestačil stávající rozsah knihy. Proto se soustředíme jen na ty základní funkce řešení s tím, že se základní obchodní procesy dají upravovat samostatně a průběžně.



Upozornění

Všechny obrázky a cvičení v této knize vycházejí ze standardně dostupného ukázkového systému k programu Microsoft Dynamics NAV 2009 se vzorovým klientem CRONUS CZ s.r.o. Díky uživatelským právům a bohatým možnostem úpravy, konfigurace a licencování ve vaší firmě se může uživatelské rozhraní programu Dynamics NAV lišit od zobrazení v této knize. Pokud nemáte přístup ke standardnímu ukázkovému systému, popřípadě pokud máte potíže při práci s ukázkovými klienty vaší firmy, pak bude nejlepší, když se obrátíte na svého správce sítě.

Obrázky a návody týkající se operačního systému jsou vytvořeny v prostředí operačního systému Windows Server 2008 R2. Pokud používáte operační systém Windows XP, pak se bude mírně lišit vzhled oken.



Upozornění

Microsoft Dynamics NAV 2009 obsahuje dva naprosto odlišné klienty – klienta na míru rolím a klasického klienta. Pro obrázky a popisy v této knize používáme klienta na míru rolím. Výjimku představují pouze příslušné odstavce v kapitole 2 a kapitole 3, které se týkají pouze klasického klienta.

Vzhledem k tomu, že se klient na míru rolím liší od klasického klienta pouze uživatelským rozhraním a nikoliv logikou obchodování, jsou všechny popisy pro práci v programu Dynamics NAV funkční i pro klasického klienta. I přesto, že cvičení v následujících kapitolách vychází z klienta na míru rolím, lze je tedy upravovat i v odlišném uživatelském rozhraní klienta klasického.

Řešení cvičení jsou volně ke stažení na Internetu, a to jak pro klienta na míru rolím, tak pro klienta klasického. Podrobnosti najdete v předmluvě.

Co je Microsoft Dynamics NAV

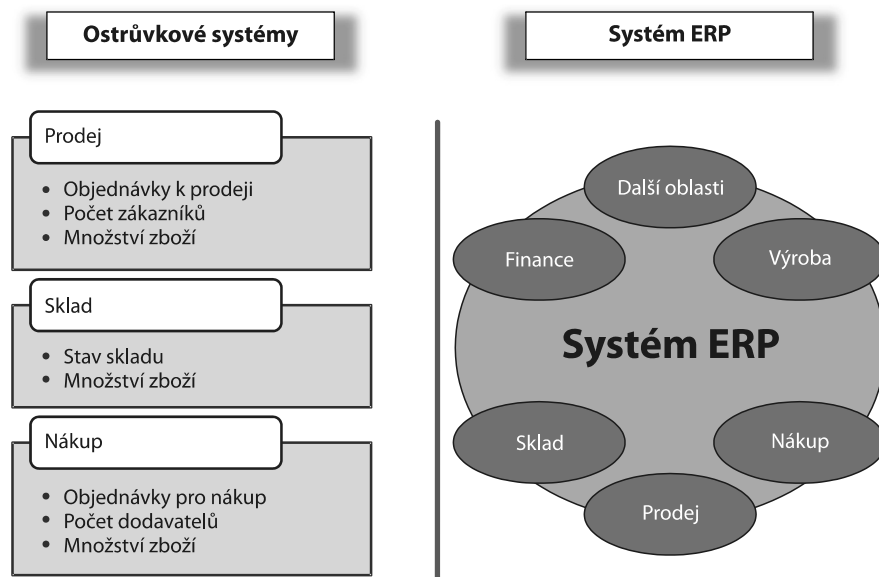
Microsoft Dynamics NAV představuje zcela integrované firemní řešení pro malé a střední podniky, které patří mezi systémy ERP, a jako takové podporuje všechny obchodní procesy ve všech odvětvích firmy. Jedná se o řešení poskytující standardní funkce pro finanční management, marketing a prodej, pořizování materiálu, logistiku, výrobu a další odvětví, jako je třeba řízení projektu či personalistika.

Dynamics NAV přitom zároveň vychází ze zkušeností získaných dlouholetým vývojem – jeho počátky sahají někde do let 1986/1987, kdy na trh přišla z Dánska první verze programu, a to pod názvem Navision (Navigator). Od roku 1990 se tento produkt vyvíjel dále, a to pod názvem Navision, přičemž se úspěšně prosadil i na poli mezinárodním. Po převzetí firmy Navision Software A/S firmou Microsoft Corporation v květnu roku 2002 se tento produkt stal hlavním pilířem portfolia produktů z oblasti obchodování (Microsoft Business Solutions).

Název Navision se v průběhu vývoje produktu nahradil názvem Microsoft Dynamics NAV. V současnosti patří toto řešení ve své nejaktuálnější verzi pod označením Microsoft Dynamics NAV 2009 k vedoucím systémům typu ERP, přičemž v této verzi obsahuje řadu stěžejních technologických novinek.

Základy ERP (Enterprise Resource Planning)

Základním úkolem všech systémů ERP je sloučení všech provozů a funkcí firmy do jednoho systému s jednou společnou databází. Řešení ERP tedy představuje obecný zdroj informací pro všechny oblasti firmy, pomocí něhož jsou k dispozici takřka okamžitě všechna data týkající se této firmy.



Obrázek 1.1: Porovnání struktury ostrůvkových systémů se strukturou systémů ERP

Na rozdíl od systematických struktur, v nichž se spravují data nezávisle na sobě v jakýchkoli ostrůvkových systémech, přičemž se spojují maximálně pomocí rozhraní, mohou v systémech ERP všechny provozy firmy ke všem informacím potřebným pro odbavení obchodních procesů v rámci firmy při-

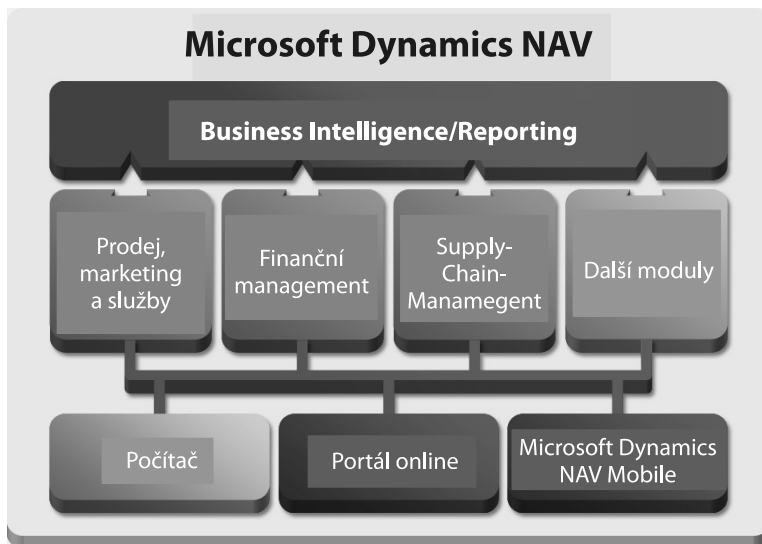
stupovat prakticky okamžitě (viz obrázek 1.1). Tak můžete například pro zjištění úvěrového rámce při prodeji zohlednit i aktuální platby zákazníka, které se nachází v účetních pohledávkách.

Omezení pro přístup k datům z jiných oblastí se v systémech ERP nežadávají pomocí omezení přes architekturu systému, ale řídí se cíleně příslušnými nastaveními oprávnění. Tak se najednou zajistí ochrana citlivých dat, a zároveň jsou všechna potřebná data neustále k dispozici.

Systémy ERP se používají pro zobrazení přímých obchodních procesů přes hranice jednotlivých oddělení. I přesto, že je základní struktura obchodních procesů závislá na příslušném oddělení prakticky stejně, existují u středně velkých a velkých podniků většinou i určité speciality týkající se jejich provozu, které poskytují určitou konkurenční výhodu. Proto je nutno systémy ERP nastavit a upravit tak, aby odpovídaly přesně požadavkům a nárokům každého jednotlivého podniku.

Stavba a funkce programu Dynamics NAV

Microsoft Dynamics NAV poskytuje obecnou podporu obchodních procesů ve všech oblastech podnikání. Díky otevřené architektuře lze velmi snadno provádět různé úpravy či nastavení, aby bylo možno vyjít vstříc individuálním požadavkům jednotlivých firem.



Obrázek 1.2: Přehled funkcí programu Microsoft Dynamics NAV (zdroj: Microsoft)

Struktura programu Microsoft Dynamics NAV je modulární, přičemž jednotlivé moduly jsou mezi sebou úplně integrovány. Na obrázku 1.2 jsou vidět klíčové součásti řešení, jejichž funkce jsou následující:

Finanční management

Oblast finančního managementu představuje základ Dynamics NAV, jelikož se díky úzké integraci do tohoto modulu sbíhají transakce ze všech oblastí. Na tento základ pak navazují rozsáhlé další možnosti analýzy a podávání zpráv (reportingu). Finanční management obsahuje mimo finančního účetnictví a účetnictví podniku i správu závazků, pohledávek, bankovních kont a ocenění skladu.

Prodej, marketing a služby

Oblast prodeje, marketingu a služeb obsahuje funkce pro plánování a řízení aktivit týkajících se marketingu a prodeje. Patří sem základní správa kontaktů, zájemců a zákazníků, dále správa aktivit zákazníků a správa kampaní. V oblasti služeb lze cíleně upravovat požadavky zákazníků na služby a dohody o poskytování služeb.

Supply Chain Management

Oblast Supply Chain managementu představuje kompletní řetězec dodávky zahrnující nákup, skladování, prodej, výrobu a logistiku. Vzhledem k tomu, že celý dodavatelský řetězec lze spravovat a plánovat nepřetržitě, je možné minimalizovat dobu běhu a nákladů při současně vyšší připravenosti k dodávce zboží. Navíc nabízí modul pro správu projektu možnost obchodnické správy projektů.

Business Intelligence/Reporting

Oblast Business Intelligence/Reportingu obsahuje funkce, které se dají použít pro zobrazení centrálních podnikových dat ve snadno srozumitelné podobě – ať v podobě grafů či tabulek. Prostřednictvím jednoduše ovladatelného nástroje pro analýzu je možné velmi snadno vyhodnotit všechny důležité informace. Data samotná jsou k dispozici přímo a v aktuální podobě, a to díky přímé integraci.

Možnosti přístupu

- ◆ Portály online umožňují přímo přistupovat k Dynamics NAV prostřednictvím Internetu. Zaměstnanci firmy tak mohou v programu Dynamics NAV pracovat v rámci svých přístupových práv nezávisle na tom, kde se zrovna vyskytují.
- ◆ Microsoft Dynamics NAV Mobile využívá platformu Windows Mobile a zprostředkovává přístup k programu Dynamics NAV z mobilních zařízení. Tak je možné, aby obchodní cestující zaregistroval zakázku k prodeji už během návštěv potenciálního zákazníka.

Práci ve všech možných oblastech pak dále usnadňují takové funkce, jako je takřka mezinárodní nasazení díky podpoře řady světových jazyků, měn či klientů, integrovaná správa dokumentů využívající spojování záznamů či funkce pro souhlas s obsazením.

Nástavbou na světově rozšířený systém Microsoft Dynamics NAV jsou lokalizované verze pro nasazení v řadě zemí. Centrální označování lokalizovaných verzí se vůbec neřeší, protože v rámci zakoupené licence si může jazyk uživatel nastavit podle svého. Naopak je nutno řešit funkce odlišné od světově uznávaného standardu. Tyto funkce vyplývají z právních předpisů a místních poměrů.

Dalšími doplňky základního systému Dynamics NAV je řada certifikovaných doplňkových řešení a řešení pro různá odvětví, vyvinutá partnery Microsoftu. Ta se velmi úzce integrují do systému a reprezentují požadavky jednotlivých odvětví již ve standardu.

Technologie a architektura systému

V programu Microsoft Dynamics NAV 2009 bylo nutno kvůli možnosti nasazení uživatelského rozhraní na míru rolím nutno ve srovnání s předchozími verzemi provést poměrně zásadní změny v celé technologii. Aby bylo možno používat klienta na míru rolím, je nyní celá architektura předělána na třívrstvou a logika aplikace se řeší nikoliv na klientovi, ale na serveru.

Kromě třívrstvé architektury klienta na míru rolím se ovšem v Microsoft Dynamics NAV 2009 podporuje i klient klasický, který se používal ve starších verzích. Tento klasický klient používal dvojvrstvou architekturu. Obě verze klientů přistupují ke společné databázi a k logice aplikace úplně stejně, z čehož vyplývá, že se v programu dají používat společně.